

הבינתחומי הרצליה השיק את הקליניקה למאבק בשנאה על שם שירה בנקי ז"ל

14/12/16

שחרטה על דגלה את הובלת המאבק בגזענות בחברה, **קרון ברל כצנלסון** חברה לבית ספר רדזיני למשפטים במרכז הבינתחומי הרצליה, הישראלית השיקו קליניקה משפטית ראשונה מסוגה בישראל, "ובשיתוף עם" דרך שירה בנקי שנרצחה, שירה בנקי ז"ל שתיאבק בשנאה במרחב הציבורי ותיקרא על שמה של במצעד הגאווה בירושלים ביולי 2015.

נשיא ומייסד המרכז הבינתחומי הרצליה, אמר: "מקרה הרצח, פרופ' אוריאל רייכמן של שירה לא רק יוצר כאב של הזדהות, אלא מביא למחשבות על מה קורה לחברה שלנו. מה קורה? כיצד מתוך מדינת היהודים שורפים משפחה פלסטינית, שורפים כנסיות, מסגדים, מכים ומסיתים, אלימות של אחד כנגד השני

אנחנו צריכים להיזהר מאלה המסלפים את המורשת כיוון שעיקרה של היהדות היא האנושיות. עיקרו של המפעל הציוני הוא האנושיות. אנחנו צריכים להתייחס למורשת הזאת, למורשת האנושיות, כמורשת מחייבת ולא לדוגמאות שאינן מבינות את העיקר. בן גוריון אמר שהעבר הוא קנייננו ולא להפך. עלינו להביא מחדש לחברה את מסר האנושיות, מצוות הנביאים

אני שמח ומרגיש כבוד לחבריי ועמיתיי שהקימו את הקליניקה כיוון שזהו המסר המהותי של המרכז הבינתחומי. הבינתחומי לא קם כדי ליצור עוד אוניברסיטה, הוא קם מתוך שליחות, המושתתת על העוגנים הערכיים של הציונות, לפיהם יש מקום לכולם.

המרכז הבינתחומי נוצר עם שליחות חברתית, ואת השליחות הזו אי אפשר למסמס ואנו גאים היום להתייצב עם היוזמה הזו ולומר יש כוחות בחברה הישראלית הקיימים

מתוך מחויבות עמוקה למערכת הערכים שעליהם מתבססת מדינה זו, וחובה עליהם לצאת נגד כל כוחות אלה שלא מוכנים להכיר בשונה

אנחנו מתייצבים מתוך אחריות חברתית ונעשה כל שאנו יכולים ונשמיע את קולנו ונשמיע את קולנו נגד התופעות הסוטות בחברה הישראלית. אסור לנו להשלים. מנהיגות העתיד צריכה לצאת מכאן עם תחושת התייצבות, לא להשלים ולא לקבל, אלא לפעול בצורה נחושה נגד תופעות השנאה והאלימות אני רוצה להודות למשפחת בנקי על היוזמה ועל הזכות לצעוד בשביל שפתחתם." ולזכור את שירה, ולא לשכוח

בתמונה: פרופ' אוריאל רייכמן, נשיא ומייסד המרכז הבינתחומי הרצליה. צילום: רם פנקר

יו"ר קרן ברל כצנלסון, אמר: "התופעה של השנאה וההסתה, **מר אחיעד סלטון** וייחודית. אנחנו רואים שהמערכת המשפטית לא ברשתות החברתיות היא קשה יודעת עדיין איך להתמודד ולתת פתרונות נגד התופעה. אנחנו מקווים ובטוחים שהקליניקה תדע לפתח כלי מדיניות וחוקים שיעזרו לסגור את הפער הזה

בשמי ובשם הקרן אני מברך את כל מי שעוסק במלאכת הקודש הזו ולאחל בהצלחה "לכל מי שפעיל בקליניקה

בתמונה: מר אחיעד סלטון, יו"ר קרן ברל כצנלסון. צילום: יותם קייזמן

מנהל אקדמי, מערך הקליניקות המשפטיות בבית ספר רדזינר, **ד"ר רפעת עזאם** למשפטים, אמר: "אמירה ממלכתית ברורה, חזקה, נחרצת ופומבית בעד מתינות, סבלנות וקבלת האחר הינם מה שמדינת ישראל צריכה היום יותר מכל דבר. אלו הם דברים שאמר אביה של שירה בנקי רק לפני מספר חודשים בבית הנשיא בירושלים

החברה הישראלית נמצאת בסכנה ממשית. שורש הבעיה הינה השנאה האוכלת כל חלקה טובה בחברה שלנו. השנאה יוצאת בעיקר כנגד ערבים ושמאלנים, אך היופי של החברה הישראלית הוא בגווניה השונים. למרות זאת, יש כאלה הפועלים ליצירת תופת, ולא מופת.

אנו מאמינים כי החברה הישראלית לא עיוורת ולא תצעד אל התהום, כאשר היא כבר הוכיחה בעבר את עצמתה ואת ערכיה. כל מי שהחברה הישראלית יקרה לו אינו יכול לשבת בשקט. על כל אחד מאיתנו לתרום את תרומתו למען הסבלנות וקבלת האחר. מערך הקליניקות בבית ספר רדזינר למשפטים בבינתחומי שמח לתרום תרומה צנועה למאבק זה באמצעות הקליניקה למאבק בשנאה, בשיתוף המשפחה וקרן ברל כצנלסון. "ברכות חמות לרגל השקת הקליניקה, המצטרפת ל- 14 קליניקות קיימות

דרך שירה בנקי בע"מ, חברה לתועלת הציבור, אמר: "לפני 23 שנה, **עו"ד אורי בנקי** כשהתחלתי ללמוד משפטים באוניברסיטה העברית לא העליתי על דעתי שיום אחד תיפתח קליניקה על שמה של בתי הבכורה במוסד שאז עשה את הצעדים הראשונים שלו.

לפני 16 חודשים, בערב קיצי אחד בירושלים, כשנפרדתי לשלום משירה לא העליתי על דעתי שהחיים הולכים להשתנות בתוך שעה אחת ולא לטובה לא ניתן להתעלם מהמציאות ולקוות שיהיה בסדר. תופעות רעות ואנשים רעים לא נעלמים מעצמם. חברות חולות לא מחלימות מעצמן. מדד השנאה של קרן ברל כצנלסון הוא ראי לחברה הישראלית, ולפי ראי זה לנו כחברה יש הרבה מה להשתפר כאשר 4,500 אנשים, 13% מהמגיבים ברשת לרצח של שירה, תמכו ברצח. לא סתם נגד המצעד, לא סתם נגד המצעד בירושלים, ממש בעד הרצח של שירה, ילדה בת 16.

אם 3% היו בעד הרצח הייתה לנו בעיה, אם 1% זה גם היה לא טוב, אבל 13% זו חברה עם בעיה רצינית שלא תתקן עצמה ללא עזרה מי שחושב שזו רק שנאה כלפי הקהילה הלהט"בית ושהוא בטוח מפני כל רע, אין אלא להפנות אותו להיסטוריה. המגפה הזו של שנאת האחר והדרתו מאוכלוסיית הלגיטימי אף פעם לא נעצרת מעצמה, היא רק הולכת ומחריפה. השיח המתלהם בכלל וברשתות החברתיות בפרט הוא קול קורא לאלימות של ממש אני מזמין אתכם לחשוב במקום שחושבים בו, המרכז הבינתחומי, האם חופש הביטוי מהווה הצדקה לתרבות הטוקבקים? אני לא בטוח שאני יודע את התשובה הנכונה חופש הביטוי הגיע תמיד עם דרישה מהדובר לחשוף את עצמו. לעמוד בפנים גלויות. מי שצורח עם שק על הראש שלו מבלי שרואים מי הוא, לא רק שלא לוקח אחריות על הדברים שלו אלא מושך את הדיון כולו כלפי מטה

קליניקה אחת במוסד אקדמי אחד לא יפתרו את כל הבעיות בשיח במדינת ישראל אבל היא צעד בכיוון הנכון. ב-16 החודשים האחרונים סירבנו בכל יכולתנו להפנות אנרגיה לשנאה. זה לא אומר שרגשות רעים ושליילים לא מתגנבים ללב. זה לא אומר שלא יצא לי לאחל לאותו בן עוולה מיני איחולים שונים. אבל את עיקר האנרגיה שלנו אנחנו מבקשים להפנות לתיקון החברה על מנת ליצור כאן מרחב ציבורי מתון יותר, דמוקרטי יותר, סבלני יותר, שמאפשר לכל אחד ואחת לבטא את עצמם ללא חשש

האתגר העומד בפני החברה בישראל הוא לדחוק את השיח הקיצוני ואת הדוברים הקיצוניים לשוליים ולהותיר במרכז שיח מכבד ולא שונא. זה אתגר משפטי בחלקו אבל גם חינוכי והסברתי. יש לזכור ולהזכיר כלים חינוכיים ומשפטיים לכל מי שמנסה לרכב על נמר הקיצוניות, שזה נמר מסוכן מאוד, שסופו שנושך את מי שמנסה לרכב עליו. מי שסבור שיקנה את עולמו באמירה קיצונית ומתלהמת ימצא מחר שמישהו אחר עקף אותו בראש התור והוא כבר אינו מספיק קיצוני וחוזר חלילה, עד שפתאום יתברר לך שאתה כבר לא קיצוני מספיק עבור הקיצוני החדש

אני שמח על פתיחת הקליניקה, אני מברך את כל הנוטלים חלק ביוזמה הדוחפים אותה קדימה ומודה לכם על הדרך הכל כך ראויה להנצחתה של שירה

יו"ר הוועדה הרעיונית של קרן ברל כצנלסון, אמרה: "שילוב הכוחות בין, גב' יעל ארן רדזינר למשפטים בבינתחומי מהווה אבן דרך חשובה. קרן ברל כצנלסון לבין בית ספר במאבק למען צמצום האלימות וקידום המתנות במרחב הציבורי

הקליניקה תהווה בית יוצר לסטודנטים שיהיו סוכני שינוי ומובילים חברתיים כנגד האלימות והשנאה. אל לנו להיות אדישים ולתת לדברים לחלוף על פנינו. יש להיאבק בתופעות אלה ולחנך את הציבור מדובר בתהליך ארוך אך הכרחי ואני מאחלת הצלחה גדולה לכל הגורמים המעורבים. "בהפעלת הקליניקה

המחנה הציוני, יו"ר השדולה למאבק נגד שיח מסית, בריוני, ח"כ עו"ד רויטל סוויד ואליים ברשת, אמרה: "אני מזמינה את היועץ המשפטי לממשלה לרווח את שורות הנחקרים ולזמן לחקירה גם ראש ממשלה, שרים וח"כים שמסיתים ומלבים שנאה בחברה.

לפני 21 שנה צולם ח"כ דאז נתניהו עם ארון קבורה וחבל תליה, השבוע שוב נראה "ראש הממשלה נתניהו עם אותו חבל תליה- מסתבר שחרב השנאה מתהפכת

מרצה וחוקר בבית ספר רדזינר למשפטים בבינתחומי, אמר כי, ד"ר אדם שנער "קליניקה למאבק בשנאה, שנלחמת בביטויי שנאה, מהווה אתגר לחופש הביטוי, אשר בדרך כלל סולד מכל צורה של צנזורה. לכן, לדעתי, צריך להבין ולהצדיק את הקליניקה הזו לא כיוזמה שמטרתה לצמצם את מרחב השיח הציבורי, אלא דווקא מתוך ההצדקות לחופש הביטוי עצמו. ההצדקות המסורתיות לחופש הביטוי מתמקדות בתרומה של ביטוי לחקירת האמת, ליצירתו של שוק דעות מגוון, למימוש האוטונומיה של הפרט, ולחשיבותו של הביטוי כמכשיר לביקורת הכוח, בין אם שלטוני או פרטי. 'במובן הפורמלי ביטוי שנאה הוא אכן 'ביטוי

אבל אני מציע שנסתכל על ביטויי שנאה כביטויים שהמטרה שלהם היא לצמצם את חופש הביטוי. ביטוי שנאה הם ביטויים משתיקים. התוצאה של ביטוי שנאה היא נורמליזציה של רעל שמזהם את הספירה הציבורית. ביטוי שנאה הוא ביטוי שפוצע; הוא ביטוי שמשתיק שיח; הוא ביטוי שלא מאפשר דיון ציבורי מושכל. ביטוי שנאה הוא גם ביטוי אלים. הוא לא מבקש להתנגד לדעה אחרת ובכך לתרום לאותו שוק דעות מדומיין או לחתירה לאמת. הוא מבקש להעלים, למחוק, להשמיד את הדעה הנוגדת, ולפעמים גם את העומדת מאחוריה, וגם זו כמובן פגיעה בדמוקרטיה, שמבוססת על ערכים והליכים דליברטיביים. ולכן, מלחמה בשנאה אינה פוגעת בהכרח בחופש הביטוי, כי חופש הביטוי במובנו המלא לא יכול להתקיים כל עוד ביטויי שנאה נחשבים לחלק לגיטימי מהשיח הציבורי. מאבק בשנאה הוא אפוא מאבק בנורמליזציה של שיח מורעל, שלא מאפשר לנו לתקשר זה עם זה, שלא מאפשר לנו לבחון טיעונים באופן ביקורתי, ושלא מאפשר לנו לבנות ולקיים חברה דמוקרטית. מאבק בשנאה הוא, אם כן, ואולי באופן פרדוקסלי, מאבק להגדלת המרחב של חופש הביטוי."

מנהל הקליניקה למאבק בשנאה ע"ש שירה בנקי ז"ל, אמר: עו"ד אילן יונש "לקליניקה ישנה חשיבות אדירה והביקוש אליה אדיר. אנחנו נשלח חזרה לחברה 211

סטודנטים שרכשו מודעות חברתית, גבולות המותר והאסור, גבולותיו של חופש הביטוי וכיצד להיאבק בביטויים מזיקים. הקליניקה תעניק סיוע לאלה שנפגעו מביטויי שנאה ולא יודעים מה לעשות בנידון

אנחנו נבין את האתגרים הקיימים ונסייע לתקן גם את המערכת המשפטית ונכשיר את "הגופים הרלוונטיים להתמודד עם התופעה ואנחנו ננצח אותה

מטרת הקמת הקליניקה הינה להעניק לסטודנטים ידע, כלים וניסיון להתפתחותם כמשפטנים בעלי מודעות ורגישות חברתית; הענקת ייעוץ וסיוע משפטיים פרטניים ללא תשלום לנפגעי הסתה וגזענות ברשת ובמרחב הציבורי ובפגיעה כתוצאה מהם ותסייע לאזרחים להבין את האפשרויות העומדות לרשותם; כתיבת ופרסום ניירות עמדה ומדיניות לקידום הסובלנות והפיכת המאבק נגד הגזענות לעניין ציבורי רחב יותר ואת המידע על האפשרויות להיאבק בו – לנחלתם של רבים. הקליניקה תפעל למען יוזמות חקיקה קיימות למיגור האלימות ברשת ואף תיזום תיקוני חקיקה נוספים המגנים על הקבוצות המהוות יעד לגזענות ושנאה, תוך מיפוי מחקרי-השוואתי ותפעל להקמת קואליציה לקידום ערכיה ואף תצטרף לקואליציות קיימות בתחומי המאבק בגזענות כדי לקדם פעילות בתחום זה וליצור לובי ארגוני לקידום יוזמותיה

מנהלת, **עו"ד שרון ציונוב** הקליניקה, שהוקמה ביוזמת קרן ברל כצנלסון ובשיתוף עם מערך הקליניקות המשפטיות בבית ספר רדזינר למשפטים בבינתחומי, תנוהל ומאוישת על ידי 21 סטודנטים בבית ספר רדזינר למשפטים **עו"ד אילן יונש** ע"י בבינתחומי

במרכז הבינתחומי מעניקות סיוע משפטי איכותי ליחידים **הקליניקות המשפטיות** חינוך דור העתיד של הקהילה המשפטית להתנדבות ולקבוצות מוחלשות, בד בבד עם ולאחריות חברתית. בדרך זו, החברה יוצאת נשכרת פעמיים: הן בסיפוק שירותי סיוע משפטי איכותי לאוכלוסיות הנזקקות, והן באמצעות העשרת הקהילה המשפטית בישראל במשפטנים שיהיו מודעים לחשיבות הסיוע לאוכלוסיות מוחלשות וישקיעו מזמנם בהתנדבות ובקידום צדק חברתי בישראל

רואה בהקמת הקליניקה חלק בלתי נפרד ממאבקה בהסתה **קרן ברל כצנלסון** המנטר וממפה בכל רגע דו"ח השנאה ובגזענות בחברה הישראלית, וכהמשך לפרויקט נתון תופעות של הסתה, הדרה וגזענות ברשת. הפרויקט נועד להציב מראה ולאמוד את מידת השיח האלים והגזעני בחברה וברשתות בפרט. במהלך השנה האחרונה חשף הפרויקט מספר נתונים מעוררי דאגה, ביניהם: עלייה של 40% בכלל הקריאות לאלימות ברשת (לרצוח, לשרוף או להרוג), בכל 3 דקות אישה מוטרדת מינית ברשת, מעל ל-390 אלף מקרי פוגענות כלפי קהילת הלהט"ב ותומכיה - כשמתוכם בכל חצי שעה יוצאת ברשת קריאה נקודתית לאקט אלים נגד קהילת הלהט"ב ונושאים נוספים שהועלו באמצעות הדו"ח לסדר היום הציבורי

הינה חברה לתועלת הציבור שהוקמה על מנת לרתום את הציבור "**דרך שירה בנקי**" לעסוק בפעילות חינוכית-ערכית ולקדם מתינות במרחב הציבורי. החברה עוסקת בפעילות שעיקרה פירוק מחיצות של בורות, חשדנות, שנאה ופחד. החברה מעורבת השנה בשישה פרויקטים המקדמים מטרות אלו